

„SZ”

Głoska „sz” stanowi podstawę dla szeregu szumiącego (sz, ż, cz, dż). Wymowa głoski „sz” polega na wytworzeniu szczeliny między czubkiem języka a górnymi dziąslami. Boki języka przylegają do dziąseł i do górnych zębów.

1. Wywołanie głoski „sz”.

Polecamy dziecku unieść czubek języka do góry, za zęby (do wałka dziąsłowego), zbliżyć zęby, wargi wysunąć lekko do przodu i zaokrąglić. (Początkowo można przycisnąć palcami policzki, co powoduje wysunięcie warg i prawidłowe skierowanie strumienia powietrza). W przypadku trudności z samodzielnym podniesieniem języka, pomagamy przy pomocy palca, łyżeczki lub szpatułki, układając je pod językiem na wprost złączenia górnych siekaczy.

Na początku wyrazy przeciągamy w wymowie głoskę „sz”, natomiast w środku i na końcu robimy przed nią małą przerwę, aby prawidłowo ułożyć język, zęby i wargi.

2. Ćwiczenia usprawniające język.

- Tworzenie ze złączonych warg na przemian uśmiechu - dzióbka
- Oblizywanie warg przy szeroko otwartych ustach
- Oblizywanie podniebienia
- Unoszenie języka do górnego i dolnego dziąsła
- Układanie języka w kształt szpilki, rurki, łyżeczki

3. Ćwiczenia właściwe.

Wymawianie „sz” w izolacji – zabawa w szumiące morze, drzewa itp.

sza, szo, szu, sze, szy

szafa, szalik, szabla, szachy, szatnia, szampon, szok, szopa, szofer, szum, szuflada, szelki, szef, szept, szyba, szynka, szyja
szkoła, szkło, szpital, szpilka, szpak, sznurek, szmatka, sztuka, sztorm

asza, oszo, uszu, esze, yszy, iszy

kasza, daszek, ptaszek, maszyna, koszyk, koszula, uszy, wieszak, kalosze, groszek, proszek, kieszeń, kwiatusek, muszelka, paluszek, ptaszek
puszka, pasztet, reszta, pyszny, krzewy, krzycheć, trzy, pszenica, wszędzie, myszka, gruszka, Warszawa, lepszy, krzak [kszak], krzyk [kszyk], trzeba [tszeba], trzyma [tszyma]

asz, osz, usz, esz, ysz, isz

gulasz, Łukasz, mysz, kosz, kapelusz, Mateusz, kalosz, grosz
jeź [jesz], nóż [nusz], lekarz [lekasz]

szyszka, szerszy, szerszeń

szkolna szatnia
szabla Szymona
szara mysz
pszenna kasza
blaszana puszka

pyszny groszek
szybki marsz
kosz kasztanów
nasze kalosze
bursztynowa broszka

To nasza szkoła.
Ta szafa ma szerokie szuflady.
Szarak ma długie uszy.
Szymon ma w koszyku gruszki.
W szopie mieszka szara mysz.
W waszej szkole jest szeroki korytarz.
Przy szpitalu szumią kasztany.
Mama ugotowała przepyszny gulasz.
Mariusz wszedł do szatni i powiesił szalik na wieszaku.
Agnieszka szyje koszulę dla Janusza.
Ptaszki zadomowiły się na poddaszu.